

A HTMT HÍREI

Domus kiadvány- és nemzetközi publikációs pályázatok

Az MTA új típusú Domus pályázatokat hirdet meg tudományos könyvek kiadására és színvonalas nemzetközi publikációk megjelentetésére, illetve nemzetközi konferencia-részvétel támogatására. A könyvkiadási pályázaton az MTA külső tagjai és köztestületének külső tagjai – [...] A nemzetközi publikációs, illetve a nemzetközi konferencia-részvétel pályázaton a külső tagok és a köztestületi külső tagok mellett – határon túli magyar fiatal kutatók is részt vehetnek. [...] A könyvkiadás-támogatási pályázatot 2023. augusztus 31., a nemzetközi publikáció támogatása, illetve a nemzetközi konferencia-részvétel pályázatot 2023. szeptember 30-ig [...] az Akadémiai Adattárhoz kapcsolt Domus pályázati rendszeren keresztül lehet benyújtani...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács ünnepi ülésen köszöntötte az MTA által díjazott tagjait

A VMAT már tavaly figyelmet szentelt az MTA által díjazott vajdasági kutatók, egyetemi tanárok itthoni bemutatkozásának és méltó megünneplésének. Örömről szolgál, hogy az idén is sor kerülhetett erre. 2023. május 8-án és 9-én Budapesten az MTA épületében két vajdasági díjazott vehetett át kitüntetést az Arany János díjazási rendszer keretében, Cvetityanin Pintér Livia és Ifj. Bagi Ferenc. [...] A két díjazott prezentáció keretében mutatkozott be. Szó esett az eddigi munkájukról, elért eredményeikről és jelenlegi projektjeikről is...” Forrás: VMAT.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Két év jogi huzavona után Szatmárpálfalva polgármestere magyarul is elérhetővé tette a község honlapját

A Székely Figyelő Alapítvány több mint két évvel ezelőtt szólította fel Szatmárpálfalva polgármesterét, hogy a község hivatalos honlapját és hivatalos Facebook oldalát tegye elérhetővé magyar nyelven is. Az ügy végül az igazságszolgáltatás elé került. [...] A per folytatódik, mert a két tárgyból csak az egyik oldódott meg, a Facebook oldal továbbra is csak román nyelvű, mondta el a Maszol megkeresésére Árus Zsolt, a gyergyószentmiklósi Székely Figyelő Alapítvány elnöke. [...] „A legszomorúbb, hogy több tíz panaszunk van a Diszkriminációellenes Tanácsnál, amelyeket elméletileg három hónapon belül kellene megoldani, és olyan is, melyet három év alatt sem tűztek napirendre” – mondta az alapítvány elnöke...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Tízéves az Alfa és omega országos fizikaverseny

Tizedik alkalommal gyűltek össze Erdély legjobb hetedik és nyolcadikos fizikusai a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnáziumban, hogy összemérjék tudásukat az Alfa és omega országos fizikaverseny döntőjén. A megmérettetés 10. kiadására 9 erdélyi megye 56 iskolájából 512 tanuló nevezett be. [...] Az előzetes munka eredményei alapján 87 versenyző nyert jogot a döntőn való részvétellel, amelyet május 19-21. között bonyolítottak le Székelyudvarhelyen. [...] A háromórás döntő során a versenyzőknek elméleti és gyakorlati feladatokkal egyaránt meg kellett küzdeniük. A kiértékelőn Sándor Bulcsú a BBTE fizika karának egyetemi adjunktusa, az MTA külső köztestületének tagja, a versenybizottság elnöke a kolozsvári székhelyű Magyar Fizikai Intézet két különdíját ajánlotta fel a legeredettebb megoldásokért...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Szakértő: Földrengés szempontjából a partiumi megyék a legbiztonságosabbak

Riadalmat okoznak az ismétlődő földrengések a lakosság körében, sokak emlékezetében elevenen él a 46 évvel ezelőtt bekövetkezett dél-romániai tragédia, amikor 1977. március 4-én Bukarestben rengeteg épület összeomlott. Szakács Sándor geológus, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem nyugalmazott oktatója, az MTA külső köztestületének tagja, a Román Akadémia Biodinamikai Intézetének tudományos kutatója elmondta: Vrancea mély szeizmikus zóna, ahol a földrengésgócok 60-170 kilométeres mélységben pattannak ki, a friss, Arad megyei földrengés mélysége 5-6 km volt. A két földrengéstípus teljesen más tektonikai környezetből származik. [...] A földrengés-előrejelzés kutatójaként lát-e esélyt arra, hogy belátható időn belül áttérés szülessen e téren? – A mi szakmánkban az a gond, hogy a szakemberek két nagy táborba tartoznak: az Egyesült Államokból indult tudományos elmélet szerint a földrengés-előrejelzést nem érdemes kutatni. [...] Egyes kutatók saját szakállukra dolgoznak, vagyis azon dolgoznak, hogy ők maguk találják meg a Szent Grált a földrengés-előrejelzésben, és ezzel beírassák a nevüket a történelembe...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Szeizmikusan aktív területnek számít a Bánság

A magyar határ melletti, partiumi megye több településéről is jelentettek károkat a keddi esti, 5,3-as erősségűre javított földrengés és az azt követő számos utóregés után. A legnagyobb kár Gyorok község épületeiben keletkezett, ahol több száz ház megrongálódott, a legtöbbször kémények dőltek le, vagy a tetőzet ment tönkre. Silye Lóránd, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Földrajz–Geológia Karának oktatója, az MTA külső köztestületének tagja elmondta: a Bánságot eddig is szeizmikusan aktív területnek tartották a szakemberek, és sok kisebb rengést jeleznek az ország azon részén. [...] Az idei legsúlyosabb földrengést február 14-én Olténiában jegyezték: a Richter-skálán 5,7-es erősségű volt, és több száz utóregés követte...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Sos Tibor herpetológussal a Mezőségen élő rákosi viperáról

A rákosi vipera rendkívül ritka fajnak számít, és évek óta próbálják a szakemberek természetvédelmi helyzetét erősíteni. Sos Tibor herpetológus szerint a rákosi vipera nagyon érzékeny a negatív környezeti hatásokra, az élőhelyének felbolygatására, az időjárási körülmények megváltozására, ezért védelme nagy szakértelmet és odafigyelést kíván. [...] Míg a keresztes vipera a napsütötte, gyakran köves vagy akár mocsaras hegy- és dombvidéki élőhelyeket részesíti előnyben, a rákosi vipera sztyeppi gyepeken, kaszálókon, legelőkön él. Áruklodó viszont a termetük, a rákosi vipera hossza ritkán haladja meg a 60 centit, a népnyelvben kurta kígyónak is hívott keresztes vipera – fejtette ki Sos Tibor...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Az orvostudomány és az informatika találkozása

Nemzetközi kutatók és konzorciumok csapatát erősíti a sepsiszentgyörgyi Egnosis. A háromszéki vállalkozás többéves szoftverfejlesztői tapasztalatával az orvostudomány irányába nyitott. Az egyik kutatási téma lényege, hogy a mesterséges intelligencia (MI) algoritmusai által az orvosi diagnózis felállításában nyújtanak segítséget. Az áprilisban indult Microb-AI-ome projekt célja a világszerte második leggyakoribb ráktípus, a vastag- és végbélrák (CRC) diagnosztizálásának korszerűsítése. A projekt célja olyan genetikai szűrővizsgálatot használni, amely székletmintából meg tudja állapítani, hogy van-e kóros eltérés a bélflórában, ami vastagbél-daganatra utalhat. Kutatások már bizonyították, hogy a vastagbél-daganatban megváltozik a bélflórát alkotó különböző baktériumok mennyisége...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Az 1988-as sepsiszentgyörgyi Szentivánéji álom elemzése Szegeden

Az I. SZITU EÖTVÖZET Színháztudományi Konferencia, amelyet folyó év június 1. és 3. között először szerveztek meg Szegeden, színháztudománnyal elhivatottan foglalkozó hallgatók és kutatók eredményeit hivatott megismertetni. A konferencián közel negyven előadó vett részt, akik többek között Szegedről, Budapestről, Pécsről, Kolozsvárról, Marosvásárhelyről, Sepsiszentgyörgyről és Temesvárról érkeztek. Az előadások tematikája lefedte a magyarországi és erdélyi színháztörténet teljes palettáját. [...] Matekovics János Zoltán doktorandusz Szegeden mutatta be a sepsiszentgyörgyi színház 1988-as Szentivánéji álom előadásának komplex Philther-elemzését...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Tárlat: Nagybánya, Segesvár és Nagyszeben festője

A Lupényben született és Marosvásárhelyen elhunyt Pittner Olivér (1911–1971) nem mondható termékeny festőnek, bő kétszázra tehető fennmaradt művei száma, mégis jelentős alkotónak számít, és úgy tartjuk számon, mint a nagybányai művésztelen szellemiségének egyik megújítóját. A különös sorsú, rendhagyó művészpályát befutó művész retrospektív kiállítását nyitották meg az Erdélyi Művészeti Központban. [...] Marosvásárhelyen is nagyon kevesen emlékeznek a hetvenes évek elején elhunyt festőre, pedig egyedi művész volt, életútja és sorsa sem volt megszokott – mondta Salat Csaba műgyűjtő, a kiállítás kurátora. [...] Oniga Erika művészettörténész megtisztelőnek mondta, hogy a 2009-ben kiadott Pittner-monográfia szerzői, Murádin Jenő az MTA külső köztestületének tagja és Szücs György nyitottak voltak az együttműködésre...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Új, olasz anyanyelvű posztulátora van Márton Áron püspök szentté avatási ügyének

Új posztulátora van Márton Áron püspök szentté avatási ügyének, Kovács Gergely érsek, az előző posztulátor Cristiana Marinelli olasz anyanyelvű szakembert nevezte ki – közölte a Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség. A posztulátor az a teológiában, egyházjogban és történelemben jártas személy, aki – az illetékes megyéspüspök jóváhagyása után – az ügynek a gondnoka. [...] Marinelli átvette Kovács Gergely érsektől az ügy iratait, részletesen átbeszélték a további teendőket és a dokumentáció tanulmányozását is elkezdte...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: A 2005-ös tanügyi sztrájk és az eredmények

Szándéknyilatkozatot készül elfogadni a kormány arról, hogy a jövő évi bértörvénnyel emelni fogja a tanügyi alkalmazottak bérét, ennek azonban nincs jogi következménye. A szakszervezetek újabb utcai tüntetéseket jelentettek be. [...] Az idei tanügyi sztrájk a

harmadik hetébe lépett, miközben a legutóbbi – 2005-ös – országos munkabeszüntetés az oktatásban éppen három hétig tartott, de 2000-ben öt hétig is zárva maradtak az iskolák. Cikkünkben felidézünk a tanárok 18 évvel ezelőtti tiltakozó akcióját, ami végül számukra kedvezőtlen kompromisszummal zárult...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Magyar nyelvből és irodalomból sikerült a legjobban a Tesztelés 9, de jelentősek a regionális különbségek

Az idei Tesztelés 9 felmérést 1639 iskola majd 45 ezer diákja abszolválta Magyar nyelvből és irodalomból 60,6%, szlovák nyelvből és irodalomból 58,7%, matematikából 55,1% volt az átlagos eredmény – tudatta az oktatási minisztérium. 1495 iskola szlovák tanítási nyelvű, 126 magyar tannyelvű, 16 iskola szlovák és magyar vegyes tannyelvű, egy iskola ukrán tanítási nyelvű, egy pedig „más” tannyelvű volt a minisztérium közleménye szerint. [...] Magyar nyelvből és irodalomból 2542 diák írt tesztet 139 iskolában. Az átlagos eredmény 60,6% volt (lányok: 63,1%, fiúk: 58,2%)...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Interjú: Vančo Ildikó, nyelvészprofesszor

Vančo Ildikót, az MTA külső köztestületnek tagját márciusban nevezte ki professzornak Zuzana Čaputová államfő. A nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karának oktatója ezzel elért az egyetemi ranglétra tetejére. A szakmai mérföldkő kapcsán a szakemberrel életpályájáról beszélgettünk, de szóba került a szlovákiai magyar tudományosság helyzete, valamint a magyar nyelv oktatása is. [...] Az egyetemen volt néhány tanárom, akik úgy tudtak beszélni a nyelvről, hogy az sokkal előbb és érdekesebb lett számomra, mint az irodalom. Aztán nagyon érdekelték a nyelvjárások, mivel én is ilyen közegekből jöttem. [...] Mennyire ütközik nehézségekbe a szlovákiai magyar nyelvi világ bemutatása a nemzetközi térben? [...] Eleve nagyon nehezen jutnak be az itteni kutatók által publikált szövegek nyugati folyóiratokba – hacsak nem közös szöveget írunk egy nyugati kollégával. [...] A legnagyobb probléma az, hogy a kisebbségi oktatás, a magyar iskolák nem alkotnak önálló részt a szlovákiai oktatási rendszeren belül...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: Kerényi Éva, múzeumigazgató

A WizzAir légitársaság által meghirdetett dizájn-pályázaton győzelmet aratott hölgygel, a rimaszombati Kerényi Évával, az MTA külső köztestületi tagjával beszélgettünk dizájnról, sikerről, karrierjéről, terveiről, és a még egészen friss igazgatóvá nevezéséről. [...] Immáron 14 éve a rimaszombati Gömör-Kishonti Múzeum történész-kurátora vagyok. [...] A látvány, a dizájn, a tervezés szépen fokozatosan épült be az életembe. [...] Meg voltam róla győződve, hogy a versenyt csakis egy profi dizájnner nyerheti meg, akinek többéves tapasztalata van repülőgépek arculatának a tervezésében, aki már más légitársaságok számára is kreált valami hasonlót, aki a legmodernebb és legrágább grafikai szoftverekkel dolgozik. [...] Az elmúlt napok számomra legnagyobb horderejű híre volt, hogy múzeumunknak, a rimaszombati Gömör-Kishonti Múzeumnak személyedben új, mégpedig magyar anyanyelvű igazgatója lett...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Tudományos szimpózium Németh Géza református lelkész születésének 90. évfordulója alkalmából

Németh Géza református lelkész születésének 90. évfordulója alkalmából az Erdélyi Gyülekezet a Selye János Egyetem Református Teológiai Karával közösen nemzetközi tudományos konferenciát szervez, mely június 3-án és 4-én kerül megrendezésre Budapesten, a Reménység Szigetén. A konferencia fő témája Németh Géza református lelkész munkásságának bemutatása, emellett a felvidéki és az erdélyi reformátusság egyes bel missziós problémáinak vizsgálata. [...] A SJE és a BBTE doktoranduszain kívül előadást tartanak az MTA külső köztestületének tagjai: Lukács Olga, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző és Zeneművészeti Karának professzora és dékánja; Tömösközi Ferenc, a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának adjunktusa...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Több hónapig tartó huzavona után végre elszállítják az összes hattyút az izsai mákföldről

Majdnem 60 hattyút szállítottak el ma az Izsa melletti mákföldről. Gyulamajor mellett, a mákültetvénytől körülbelül 15 kilométerre, a Pati-kanálison engedték szabadon a röpképes példányokat. [...] A hattyúkat kedden Jozef Lengyel zoológus, az állami természetvédelmi hatóság munkatársa, valamint Bogár János [...] fogta be és szállították el. [...] Bogár János szerint a mák, illetve a pipacs okozta mérgezés néhány hét alatt fog kitisztulni a madarak szervezetéből, miután átálltak a normális étrendre, vagyis vízi és egyéb, nem toxikus növényekre. [...] Marcelháza egy eldugott telkén található a Bogár János helyi lakos által alapított és fenntartott madár- és kisállat mentő állomás. Hihetetlen, de az egész országban mindössze öt vagy hat ilyen intézmény létezik, ráadásul mindegyik lelkes önkénteseknek köszönhetően...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Lang Tamás történész, az érsekújvári zsidóság története

Lang Tamás több könyve foglalkozik az újvári zsidóság történetével, mint például Strba Sándorral közösen összeállított, s a Kalligram Kiadó által kiadott Az érsekújvári zsidóság története még 2004-ből, de legutóbbi könyve A kettős kereszt árnyékában, amely a Fórum Intézet gondozásában jelent meg 2022-ben, a zsidóellenes törvénykezést és zsidóüldözést kutatja Szlovákiában. Lang Tamás történésszel Kuklis Katalin beszélgetett a Pátria Rádió Kultúra és Közélet című műsorában...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Hodossy Gyula könyvbemutatója Rimaszombatban

Rimaszombatban, a Csillagházban került sor Hodossy Gyula: Velek egyedül című verseskötetének a bemutatójára. A bemutató a Rákóczi Szövetség Gömörben PT szervezésében valósult meg, a moderátor szerepére Hízsnyan Géza szinkritikus vállalkozott. [...] Hodossy Gyula sok szervezetet, társulást hozott létre, ahol a korabeli fiatal művészek érvényesülni tudtak. Egyik legnagyobb fegyverténye a Lilium Aurum kiadó létrehozása...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Recenzió: Tózsér Árpád Naplók naplója című sorozatának legújabb darabja - Akhilleusz beéri a teknőst

Tózsér Árpád Naplók naplója című sorozata legújabb darabjának egy sokak számára talán megfejthetetlen címet adott: Akhilleusz beéri a teknőst. Ismerve a jeles költő eddigi munkásságát persze gyanítható, hogy a görög mitológia emblemikus figurája és a derék lomha páncélos hulló nem véletlenül került a könyv címlapjára, noha a szövegben egyetlen utalás sem történik milderre...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Díjazták Felvidék legtehetségesebb diákcsoportjait

Kedd délelőtt tartotta a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége a VIII. Felvidéki Tehetségnapot, melynek helyszínéül idén a nagymgyeri Corvin Mátyás Művelődési Központot választotta a vezetőség. Idén csoportokat díjazott a nyolc fős zsűri, akik nagyon szigorú feltételeket szabtak az indulóknak. Egyik évben egyéneket, a következőben pedig csoportokat díjazunk. Az indulás feltétele az volt, hogy 2021/2022-es és a 2022/2023-as tanévben, országos vagy nemzetközi szintű versenyben két alkalommal is az első három helyezettnek kellett lenniük”- mondta el az Új Szónak Fekete Irén, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Az oktatási miniszter lemondott tudományos fokozatáról

Okszen Liszovij lemondott tudományos fokozatáról, már nem a filozófiai tudományok kandidátusa. Oktatási és tudományos miniszterré történt kinevezése után kandidátusi értekezése kapcsán plágiummal vádolták. [...] „Az akadémiai világban a tudományos fokozat az értékről és a bizalomról szól, valamint a megszerzésről, nem pedig a megkapásról. A posztszovjet kultúra ezt némileg eltorzította, ezért korrigálnunk kell, és az akadémiai feddhetetlenség új kultúráját szükséges kialakítani, ahol csak a valódi, következetes tudománynak lesz helye. – írta Liszovij...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Összművészeti program a nemzeti összetartozás napján a beregszászi színházban

Színes kulturális programmal méltatta a nemzeti összetartozás napját a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház. Az eseményen szoboravatóval, néptáncal, színházi vendéglő-adással, valamint az összetartozás tüzének meggyújtásával várták az érdeklődőket. Sin Edina, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház igazgatója köszöntőjében elmondta: Nagy örömmel töltött el bennünket, hogy Matl Péter Főnix című alkotása most már a színház tulajdonába került, ez egy hatalmas ajándék, és örülünk, hogy sikerült felavatni a szobrot...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Cikksorozat: RIT-krónika, Szemán Ferenc

A Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társasága (RIT) régióink egyik legpatinásabb, legsikeresebb alkotó közössége. [...] Szemán Ferenc (1937–2004), akit mindenki csak Öcsinek hívott, az 1960-as évek derekán indult el a művészi pályán. Az ebben az időszakban készített munkái nem feleltek meg a hivatalos ideológia elvárásainak. Saját művészi kifejezőeszközöket keresett, miközben merész formai kísérletekbe fogott. Ennek következtében csaknem két évtizeden át kirekesztették a hivatalos művészeti életből, alkotásait gyakran kizsúrták, s megtagadták felvételét Ukrajna Képzőművész Szövetségébe...” Forrás: Kiszoz.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: 50 éve van anyanyelvi oktatás Tirolban

Tirolban 50 éve van lehetőségük a nem német anyanyelvű gyerekeknek anyanyelvi oktatásban részt venni. Ezt a jubileumot ünnepelték meg csütörtökön az innsbrucki Landhausban. Az 1970-es években még csak három nyelvet kínáltak, ma már tizenötöt, köztük magyar nyelvet is. [...] A legtöbb tanuló, pontosan 900, török nyelven jár órákra, ezt követi a bosnyák/horvát/szerb (265), arab (224)... [...] Jenewein Izabella 2007 óta tanítja a gimnáziumi magyar csoportokat. Pénteken nyílt órát tartottak az innsbrucki Adolf-Pichler-Platz Gimnázium magyar csoportjánál, szombaton pedig ballagást szerveztek az egyetlen magyar érettségizőnek...”
Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Nagyszabású ásatások Nagymartonban

Az ásatások az nagymartoni futballakadémia közelében nagyon közel eső dombon folynak. A terület a neolitikumtól a középkorig, azaz az időszámításunk előtti 5. évezredtől egészen a 12. századig volt lakott. Az eddig talált leletek elsősorban településmaradványok, tároló gödrök, sírok és háztartási tárgyak. Különösen érdekes egy erődítmény, amelyet azonban nem fejeztek be. Dorothea Talaa vezető régész szerint valószínűleg rablótámadásra került sor. [...] A magyar szakemberek Szilasi Attila Botond régészeti projektvezetővel az élen 2009 óta tevékenykednek Burgenland területén is, aki elmondta [...] mivel a nagymartoni egy úgynevezett többperiódusos telep, tehát több korszak leletei rakódtak egymásra, ezért mi többretegű telepásatásokra specializálódtunk...”
Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: 30 éves fennállását ünnepelte a Club Pannonia

30 éves fennállásának jubileumát ünnepelte június 1-én az osztrák-magyar kapcsolatok ápolását legfőbb céljának tekintő Club Pannonia. A bécsi Magyar Nagykövetség márványtermében a Nemzetközi Duna-Visegrád Gála nyújtott ünnepélyes keretet a rendezvénynek. [...] A 8. Duna Gála szervezője a Club Pannonia és a Collegium Hungaricum mellett a bécsi Szlovák és Cseh Kulturális Intézetek voltak, az esemény házigazdája Nagy Andor Magyarország bécsi nagykövete volt. [...] Az eseményről és a Club történetéről Radda István, a Club Pannonia elnöke mesélt a rádióknak...”
Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Mindszenty könyvbemutató a Pázmáneumban

Könyvbemutatóra várja a közönséget június 10-én szombaton a bécsi Collegium Pázmáneum. Az intézetben Kovács Gergely könyvét ismerhetik meg az érdeklődők, amely a Pázmáneum egykori lakója, Mindszenty József bíboros életéről szól. Az Övé a jövő című kiadványról a szerző, a kiadó és az illusztrátor beszélget majd a programon. [...] Varga János a Pázmáneum rektora ismerteti a könyvbemutatót...”
Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: A kétnyelvűség megvalósításáról a Nemzetiségi Bizottság fényében

A Muravidéki Magyar Rádió Kisebbségben című műsorában a Szlovén Parlament Nemzetiségi Bizottsága üléséről számolunk be, amelyen a szlovén kormány a kétnyelvűség gyakorlati kivitelezését, illetve a magyar és az olasz nemzeti közösségek külön jogainak megvalósítását szolgáló intézkedéseiről szóló 2021-es évi beszámoló megvitatása szerepelt. A két őshonos nemzeti közösség képviselői ugyanakkor rámutattak a továbbra is felmerülő hiányosságokra...”
Forrás: Rtv slo.si: [teljes cikk >](#)

Új óvodai anyanyelvőrző program

A bánutai Mintagazdaság helyiségeiben megtartott múlt heti ülésén az MMÖNK Tanácsa második olvasatban elfogadta a 2023-as költségvetést, amely az első olvasathoz képest egy új óvodai programmal bővült. A tanács több határozatot is hozott az oktatással kapcsolatban. [...] A tervezet része egy új, 288 ezer eurós összekertű óvodai projektet is, amely a magyar anyanyelvet választó gyermekek, illetve szüleik támogatását öleli fel. [...] Ezek szerint az MMÖNK az illetékes állami szerveknél kezdeményezni fogja, hogy a Magyarországról a muravidéki kétnyelvű iskolákban tanuló gyermekek státuszát minden téren egyenlítsék ki a muravidéki gyermekkel. Elsősorban azért lenne szükség a lépésre, mert az anyaországi gyermekek nem rendelkeznek lakcímmel Szlovéniában, így például a különleges bánásmódú gyermekek esetében nem kaphatnak kiegészítő segítséget, órákat, tanárt...”
Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Magyar irodalmi emlékhelyek az Alpoktól az Adriáig című kiadvány és Gyuricza Péter interjúkötete

A Muravidéki Magyar Rádió Horizont című műsorában Két egyetlen összefogásával készült el az a kiadvány, amely 15 magyar vonatkozású települést mutat be az Alpoktól az Adriáig. Kruzslíc Tamás ötlet nyomán megvalósuló kiadvány Kis Gabriella, a

Zágrábi Tudományegyetem Hungarológiai Tanszékének lektorának irányításával jelent meg. [...] Végül, de nem utolsósorban Gyuricza Péter háromrészes interjúkötetéről szólnak, amely 36 visszidens, azaz kivándorolt, majd Dél Amerikából újra hazaköltözött magyar történetét mutatja be. [...] A podcastban az idézett részek 11:58-tól kezdődnek ...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#)

Varga József professzor posztumusz elismerése

Néhai Varga József (1930–2021) emeritus professor, a Maribori Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének alapító vezetője újabb szerény, ám számára bizonyára becses elismerést kapott. A szlovéniai magyarság egyetlen anyaországi háttérszervezete, a Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület elnöksége 2023. május 29-én örökös tiszteletbeli tag elismerésben részesítette...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Szentlászló 152: Bemutatták Kocsis László könyvét

A HMDK kiadásában jelent meg Kocsis László könyve, amelyben a szerző Szentlászló honvédő háború alatti ostroma 152 napjának állít emléket. Az ünnepélyes bemutatóra a horvát államiség napja előtt pár nappal – nem véletlenül – került sor. A könyvbemutató díszvendége volt Tomo Medved miniszterelnök-helyettes, a horvát honvédőkért felelős tárca első embere is. [...] 1991 nyarától egészen november végéig ennyi napon át ostromolták a szlavóniai falut az ún. Jugoszláv Néphadsereg egységei és a szerb martalócok, paramilitáris csoportok. [...] Számomra időutazás volt megírni ezt a könyvet. [...] Úgy éreztem, hogy ez az a pillanat, amikor meg kell örökíteni mindazt, amit átélünk, hogy az unokáink számára is megmaradjon emlékezetként. Szentlászlóiként és parancsnokként írtam meg ezt a könyvet 15 hónap alatt...” Forrás: Kepesujsag.com: [teljes cikk >](#)

Május végén kitáncolták falvainkban az „újjászületés szimbólumát”

Az év valamennyi hónapja közül talán egyedül a május az a hónap, amely magyarul telepedéseinken az utcaképből is „felismerhető”. Sok helyütt májusfák szegélyezik az utcákat, vagy legalább egy-egy fa áll a települések központjaiban. A közösségi májusfákat sok helyen ünnepélyes keretek között táncolják ki...” Forrás: Kepesujsag.com: [teljes cikk >](#)

Köszöntő: Mindenki Zsuzsa tanárnője ünnepel

Ognjenović Kettős Zsuzsanna, sok-sok generáció ének-zene és tánc tanárnője nemrég ünnepelte 70. születésnapját. Egy interjú erejéig visszatekintettünk gazdag és eredményes pályafutására, hivatására. [...] Közel ötven éven át oktatta és nevelte az ének és a zene szeretetére a drávaszögi magyar gyerekeket, ifjúsági és felnőtt művészeti együtteseket vezetett (és vezet most is)...” Forrás: Kepesujsag.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Európa Tanács: Javult a kisebbségi nyelvek helyzete Szerbiában

Az elmúlt öt évben Szerbia fejlődést ért el a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájában (ECRML) vállalt kötelezettségeinek végrehajtásában, de szükség van a kétnyelvű oktatás fokozottabb népszerűsítésére, a kisebbségi nyelvek szélesebb körű használatára a médiában, és meg kell erősíteni a nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsait, derült ki az Európa Tanács szakértői bizottságának legfrissebb jelentéséből, amely a 2022 októberéig tartó helyzetet öleli fel...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Videó: Tudományos tanácskozás az újvidéki Bölcsészettudományi Karon

Az idegenség és elfogadás alakzatai című tudományos tanácskozás a budapesti Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézete és az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék közötti több évtizedes együttműködést folytató új projekt ciklus nyitó konferenciája. [...] Toldi Éva, az újvidéki Magyar Tanszék vezetője, az MTA külső köztestületének tagja a transzkulturalizmussal és a transligvalitással foglalkozott munkájában. [...] Olyan szerzők alkotásait vizsgálom, akik nem anyanyelvükön írnak, tehát nem az első nyelvükön, hanem második vagy harmadik nyelvükön. Ennek az az érdekessége, hogy ilyenkor a kibocsátó kultúra és a befogadó kultúra is megjelenik ezekben a művekben, és ez megjelenik a nyelv szintjén is...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Interjú: Cvetičanin Pintér Lívía, kutató

A Magyar Tudományos Akadémia minden esztendőben Arany János-életműdíjat adományoz azoknak a külföldi magyar tudósoknak, akik életük során jelentős tudományos munkát végeztek és kiemelkedő eredményeket értek el. Az idén Cvetičanin Pintér Lívía, az MTA doktora, az Újvidéki Egyetem Műszaki Tudományok Karának professor emeritája részesült a kitüntetésben. [...] Zentán fejeztem be az elemi iskolát és a gimnáziumot, majd Újvidékre mentem, ahol technikát szerettem volna tanulni. Abban az időszakban azonban csak technológia, illetve gépészet volt. [...] Biztonságtudomány, mechanika, nemlineáris rezgések, a változó tömegű test dinamikája, illetve a mechanizmusok elmélete mind-mind a tudományos kutatási területeihez tartozik. Még egy, a nevét viselő módszert is kidolgozott, az úgynevezett Cvetičanin-módszert. Mi ez a módszer?...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Publicisztika: Történelmi áttekintés a Létünk aktuális helyzetéről

Március 21-én jelent meg cikkünk a Létünk folyóirat jelenéről és kérdéses jövőjéről portálunkon. A tudományos folyóirat kapcsán azt megelőzően megküldtük kérdéseinket a Magyar Nemzeti Tanácsnak is, amely intézmény vezetője korábban azt nyilatkozta, hogy a koncepció újrafogalmazására van szükség. [...] Kérdéseinkre tanulmány formájában érkezett válasz Hugyik Richárdtól, az MNT Végrehajtó Bizottságának tagjától, kulturális megbízottól érkezett, amit alább változtatás nélkül, teljes terjedelmében közlünk...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: A Paraván, a Töredezetségmentesítés és a Légzésgyakorlatok

A Paraván, a Töredezetségmentesítés és a Légzésgyakorlatok című kötetéről beszélt a Palicsi Könyvtár udvarán Kormányos Ákos. A zentai születésű szerző jelenleg Szegeden dolgozik onkopszichológusként. Több kritika a test költőjeként emlegeti. 2021-ben elnyerte a rangos Horváth Péter Irodalmi Ösztöndíjat...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Vélemény: A kirekesztés folytatódik

Önök mit gondolnak, a vajdasági magyarság fogyatkozása megállítható-e azzal, hogy a vajdasági magyar közéletben és kultúrában fokozódik a kirekesztés? [...] A Magyar Narancs 2023. május 25-i számában Krusovszky Dénes magyar író háromoldalas cikket írt ebbe a nálunk hozzáférhetetlen lapba Családi ügyek címmel – alcíme: Kézi vezérelt magyar kultúra a Vajdaságban –, melyből kiderült, hogy a Forum Könyvkiadóban több megjelenés előtt álló könyvet egyszerűen kihúzták a listáról. [...] Mely könyveket tiltottak le? Dévavári Zoltán Budapesten dolgozó vajdasági történész Életjelek a ködben című tanulmánykötetét, mely éppenséggel a mi múltunkról szól; a csantavéri Bozsik Péter és a topolyai Terék Anna versesköteteit; az újvidéki Balázs Attila prózáját; a zentai Ladányi Istvánnak a mi Új Symposionunkról szóló irodalomtörténeti monográfiáját; a Magyarokanizsán élő budapesti esztéta, Darida Veronika Bíró Zoltán zentai festőről szóló könyvét. [...] Ha a világnézet, a gondolkodás gyakorlása lényeges volna neki, akkor dialógusba bocsátkozna másokkal, amint erre Losoncz Márk filozófus előzőkenyen fel is szólította nem egy cikkében...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A Forum Könyvkiadó Intézet, a zEtna és a Nap kiadó is részt vesz az Ünnepi Könyvhéten

Ma kezdődött a 94. Ünnepi Könyvhét Budapesten, és egészen vasárnapig tart. A Forum Könyvkiadó Intézet is jelen van az eseményen, hét új kötettel. Szombaton a frissen megjelent kötetek szerzői is Budapestre utaznak a rendezvényre, és dedikálni fogják a könyveket. [...] Fontos, hogy határon túli könyvkiadóként mi is ott legyünk ebben az ünnepi kavalkádban. A magyarországi terjesztéssel régóta problémákba ütközünk, ez a rendezvény viszont egy jó alkalom, hogy az ottani olvasókhöz is eljussanak a kiadványaink – hangsúlyozta Virág Gábor, a Forum Könyvkiadó Intézet igazgatója. [...] A rendezvényen ezúttal is jelen lesz az Életjel, a kiadványokról Dévavári Beszédes Valériát, a kiadó vezetőjét kérdeztük: [...] Gábrity Molnár Irén Kutatások metszete (A vajdasági magyarság helyzetelemzése) is bemutatásra kerül...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Szabadka három napon át a szecessziót ünnepli

A szecesszió világnapja alkalmából Szabadkán háromnapos rendezvénysorozat kezdődik csütörtökön. Az esemény idei témája az anyag, amelyből a stílus építészei alkotásait megálmodták, például a Zsolnay kerámia, az üveg, a fa, a különféle fémek. [...] Boško Krstić Az azúr őrzőinek legendája című könyvét mutatják be, amely a Zsolnay kék vázák történetét dolgozza fel csütörtökön 18 órakor a Szabadkai Városi Múzeumban. A program vendégei Boško Krstić és Tolnai Ottó írók. Ninkov K. Olga művészettörténész, az MTA külső köztestületének tagja beszélget a szerzővel és a vendégekkel...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)